§ 53
Helsingin tapahtumien ympäristökriteerit

HEL 2014-000931 T 11 00 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Timo Pyhälahti: Pöydälle lisäselvityksiä varten.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Salla Koivusalo, projektikoordinaattori, puhelin: +358 9 310 32089
salla.koivusalo(a)hel.fi

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättänee osaltaan hyväksyä alla esitetyt Helsingin tapahtumien ympäristökriteerit sekä päättänee lähettää ne edelleen hyväksyttäväksi yleisten töiden lautakunnalle, kiinteistölautakunnalle ja liikuntalautakunnalle.

Pääkaupunkiseudun Greening Events-hankkeessa 2012 – 2014 on työstetty ehdotus pk-seudun (Espoo, Vantaa, Helsinki) tapahtumien ympäristökriteereiksi, liitettäväksi osaksi tapahtuma-alueen vuokraus- tai käyttösopimusta. Tavoitteena on mahdollisimman yhtenäinen ympäristökriteerien taso pk-seudun tapahtumille.

Pk-seudun tapahtumien ympäristökriteerit ohjaavat tapahtumia kohti ympäristöä vähemmän kuormittavaa tapaa toimia. Ympäristönäkökohtien asianmukainen huomioonottaminen lisää tapahtumien hyväksyttävyyttä sekä tapahtumakävijöiden että naapurustossa asuvien joukossa.

Listaus tapahtumia koskettavasta säädöksistä on erillisenä liitteenä.

Pk-seudun tapahtumien ympäristökriteerit koskevat ulkoilmayleisötapahtumia, joihin odotetaan osallistuvan yhtäaikaisesti yli 1000 henkeä ja joissa tarjotaan tai myydään pakkaamattomia elintarvikkeita.

Tapahtumien ympäristökriteerit

Alla oesitetyt ympäristökriteerit astuvat voimaan vuoden 2015 alusta alkaen.

1. Tapahtumajärjestäjä toimittaa jätehuoltosuunnitelman kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 30 vrk ennen tapahtumaa.

a. Kaupungin ympäristökeskus käy läpi jätehuoltosuunnitelman ja tarvittaessa neuvoo tapahtumanjärjestäjää jätehuollon suunnittelemisessa.

b. Tapahtumanjärjestäjä voi halutessaan käyttää valmista jätehuoltosuunnitelman pohjaa.

2. Tapahtumajärjestäjä selvittää meluilmoitusvelvollisuutensa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa hyvissä ajoin (n. 60 vrk) ja toimittaa mahdollisen meluilmoituksen vähintään 30 vrk ennen tapahtumaa ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3. Tapahtumasta tiedotetaan etukäteen melun vaikutuspiirissä oleville asukkaille ja muille kohteille. Lisäksi meluntorjunnasta sovitaan erikseen sellaisten kohteiden kanssa, joille tapahtuma voi aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Tällaisia kohteita voivat olla esimerkiksi sairaalat, koulut, päiväkodit ja kirkolliset laitokset.

4. Korvatulppia on saatavilla tapahtumissa, jotka saattavat aiheuttaa haittaa yleisön kuulolle. Tällaisia ovat esimerkiksi konsertit ja moottoriurheilutapahtumat.

5. Mikäli tapahtumassa on kahvi- ja teetarjoilua, tapahtumanjärjestäjä vastaa siitä, että vähintään yksi palveluntarjoaja tai myyjä tarjoaa Reilun kaupan kahvia ja teetä. Mikäli tapahtumassa on ruokatarjoilua, tapahtumanjärjestäjä vastaa siitä, että tapahtumassa on tarjolla vähintään yksi kasvisruokavaihtoehto.

6. Tapahtumanjärjestäjä järjestää tapahtuma-alueelle pullojen, tölkkien ja tuoppien palautusjärjestelmän, mikäli käytössä ei ole biohajoavat kertakäyttöastiat.

7. Kaupungit myöntävät alennuksen (30%) alueenkäytöstä perittävästä vuokrasta hyväksyttyä Ekokompassi tapahtuma –ympäristöjärjestelmää vastaan.

a. Alueenhaltija perii 70% osuuden alueenkäyttövuokrasta ennen tapahtumaa ja tapahtumajärjestäjän tulee toimittaa hyväksytty Ekokompassi tapahtuma -todistus viimeistään 60 vrk kuluttua tapahtuman päättymisestä alueenvuokraajataholle.

b. Mikäli tapahtuman Ekokompassi-järjestelmää ei auditoida tai tapahtuma ei läpäise auditointia, vuokraajataho perii loput 30% alueen vuokrasta.

c. Alennus myönnetään myös jo voimassa olevaa Ekokompassi tapahtuma –todistusta vastaan.

d. Ekokompassi tapahtuma –todistus on voimassa 3 vuotta ensimmäisestä auditoinnista, mikäli tapahtuman konsepti (koko, paikka, toiminta) ei huomattavasti muutu ja tapahtumajärjestäjä toimittaa vuosittain hyväksytyn ympäristöohjelman ja seurantaraportin Ekokompassineuvojalle. Ekokompassineuvoja informoi alueenvuokraajatahoa, mikäli todistus lakkaa olemasta voimassa.

Esittelijä

Kriteerien valmisteluprosessi

Pääkaupunkiseudun tapahtumien ympäristöasioiden hallintaa on kehitetty vuosina 2012-2014 EAKR-rahoitteisessa Greening Events –hankkeessa, jota Helsingin kaupungin ympäristökeskus koordinoi. Hankkeessa ovat olleet mukana myös Espoon ja Vantaan kaupungit. Hankkeen osana on työstetty ympäristökriteereitä isoille ulkoilmatapahtumille, joissa on tarjolla pakkaamattomia elintarvikkeita.

Tapahtumien ympäristökriteerien valmistelua varten ympäristökeskus kutsui koolle työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus ympäristökriteereistä. Työryhmään osallistui tapahtumien järjestämisen parissa työskenteleviä asiantuntijoita Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien virastoista, tapahtuma-alan järjestöjen asiantuntijoita sekä tapahtumanjärjestäjien edustajia.

Työryhmä kokoontui vuoden 2013 aikana yhteensä kuusi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin seuraavia aihepiirejä: jätehuolto ja roskaantuminen; ruoka, vesi ja anniskeluasiat; tapahtumien alueidenkäyttösopimukset; tapahtumasähkö ja liikennejärjestelyt sekä meluasiat. Ympäristökriteereitä hiottiin vielä yhteisessä työpajassa lokakuun lopulla.

Työryhmä listasi myös suosituksia, joita ei vielä kaikilta tapahtumilta voida edellyttää. Osasta ympäristöasioiden aihepiirejä (mm. sähkö ja liikenne) ei katsottu vielä voitavan asettaa ympäristökriteereitä, mutta niistäkin laaditaan suosituksia tapahtumille, ja ne julkaistaan erikseen keväällä 2014.

Edelläkävijätapahtumille on hankkeessa työstetty ’Ekokompassi tapahtuma’ –ympäristöjärjestelmä, jonka puitteissa tapahtumat voivat

toteuttaa ympäristötoimia. Tapahtumat voivat todistuksen avulla myös osoittaa parantuneen ympäristöasioiden hoidon.

Ympäristövaatimusten perustelut

Helsingissä järjestetään vuosittain noin 1800 tapahtumaa. Tapahtumilla on tärkeä merkitys kaupungin ja koko seudun asukkaiden kannalta. Tapahtumat ovat osa kaupunkikulttuuria, joka puolestaan on asukkaiden viihtymisen ja hyvinvoinnin tärkeä osatekijä. Tapahtumat tuovat kaupunkiin elinvoimaa ja kiinnostavuutta, joka lisää alueen vetovoimaa paitsi matkailukohteena, myös asuinpaikkana ja yritysten sijaintipaikkana. (Kaupunkitutkimus TA Oy, Kilpeläinen, Kostiainen & Laakso. (2012) Kaupungissa tapahtuu - Tapahtumaklusteri ja tapahtumien vaikutukset Helsingissä).

Helsingin kaupungin strategiassa sekä ympäristöpolitiikassa linjataan tapahtumia ja niiden ympäristöasioiden hallintaa seuraavasti:

- Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki. Helsinkiin haetaan suurtapahtumia ja kilpailukyvyn kannalta merkittäviä kongresseja yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. (Strategiaohjelma 2013-2016)

Ympäristöpolitiikan tavoitteet (kvsto 26.9.2012)

- Kaikille kaupungissa järjestettäville suurtapahtumille laaditaan ympäristöohjelma tai -suunnitelma

Ympäristökriteerien tarkoituksena on yhtenäistää toimintatapoja ja ohjata tapahtumanjärjestäjiä tekemään ympäristön kuormitusta vähentäviä toimia.

Perustelut tapahtumien ympäristökriteereille kohdittain

1) Jätehuolto ja roskaantuminen ovat keskeisiä ympäristökysymyksiä yleensä ja erityisen merkityksellisessä asemassa tapahtumissa. Jätehuolto on yleisölle näkyvin ympäristöasioiden hallintaan liittyvä näkökohta ja toimivan jätehuollon ja lajittelun toteuttamiseen vaaditaan myös yleisön valveutuneisuutta. Uudistuneessa jätelaissa sekä HSY:n jätehuoltomääräyksissä tapahtumien jätehuollolle asetetaan vaatimuksia muun muassa lajittelun järjestämisen suhteen.

2), 3) ja 4) Nämä kriteerit edistävät YSL:n mukaisen meluilmoituksen ja luvan hakemisen edellytyksiä. Erityisesti kriteereissä 3) halutaan kiinnittää tapahtumanjärjestäjän huomio tiedottamisen vastuusta ja ennakkoilmoittamisesta tilapäisestä melusta häiriintyville kohteille. Edellisvuosien tapahtumat ovat nostaneet esille tilapäisen häiritsevän melun tiedottamisen merkityksen asukkaille. Hyvällä ja oikeaan aikaan

toteutella tiedottamisella vähennetään asukkaille ja muille kohteille koettua meluhaittaa. Ko. kriteerien lisäksi kaupungin on hyvä olla tapahtumanjärjestäjien kanssa yhteistyössä tilapäisen häiritsevän melun tiedottamisen suhteen.

5) Ruoan ja juomien osuus kuntalaisen syntyvistä hiilidioksidipäästöistä on jopa kolmannes. Tapahtumissa ruoalla ja juomalla on myös näkyvä merkitys yleisölle. Kriteerillä halutaan antaa valinnan mahdollisuus yleisölle tehdä kestäviä kulutusvalintoja mm. kasvisruoan ja reilunkaupan tuotteiden tarjoamisen suhteen. Greening Events –hankkeessa tehdyssä pro gradu –tutkielmassa luotiin tapahtuman hiilidioksidipäästöjen laskentamalli, jonka avulla laskettiin Helsingin kaupungin järjestämän The Tall Ships Races 2013 –tapahtuman hiilidioksidipäästöt. Laskenta osoitti, että liikkumisen hiilidioksidipäästöt pois lukien, lopuista tapahtuman hiilidioksidipäästöistä ruoan ja juoman osuus on peräti 40 %. Laskelmia tukee myös Palmialle tehty selvitys toimintansa ilmastovaikutuksista.

6) Uudessa jätehuoltolaissa oleva jätehierarkia edellyttää jätteensynnyn välttämistä. Tapahtumanjärjestäjiä opastetaan valmisteilla olevassa tapahtumien ympäristöoppaassa suosimaan ensisijaisesti kestoastioita. Jos näin ei ole mahdollista toimia, tapahtumanjärjestäjän olisi hyvä käyttää kompostoituvia biohajoavia kertakäyttöasioita. Tällöin myös jätehuollon käytännönjärjestäminen selkeää, kun ruoka-astian voi sijoittaa biojäteastiaan mahdollisen ruokatähteen kanssa. Kriteerin osa, joka koskee juomien tarjoamista suoraan PALPA -järjestelmän tölkeistä tai pulloista, edistää suoraan jätteensynnyn ehkäisyn tavoitteita.

7) Alennukseen oikeuttava Ekokompassi tapahtuma –ympäristöjärjestelmän todistus on kattava, luotettava ja vertailtava ympäristöasioiden hallinnan osoitus. Ekokompassi tapahtuma –ympäristöjärjestelmä on kehitetty osana Greening Events –hanketta ja sitä on testattu kymmenessä eri tapahtumassa tai tapahtumapaikassa. Ekokompassi tapahtuma –ympäristöjärjestelmä rakennetaan neuvojan opastuksella ja toimenpiteiden vaikuttavuus varmistetaan ulkopuolisen tahon todennuksena itse tapahtumapaikalla. Ekokompassi –ympäristöjärjestelmä on myös Helsingin kaupungin ympäristöjohtamisen yksi työväline, jota useat virastot, liikelaitokset ja tytärorganisaatiot hyödyntävät. Myös ympäristökeskuksella itsellään on todennettu Ekokompassi –ympäristöjärjestelmä.

Pk-seudun tapahtumien ympäristökriteerien noudattamisen avuksi kaupungit voivat ottaa käyttöön tapahtuma-aluekortteja. Kaupungit voivat koordinoida ja kehittää tapahtumiin liittyvää viestintää.

Pk-seudun tapahtumien ympäristökriteereitä, tapahtumien ympäristöopasta sekä Ekokompassi tapahtuma –ympäristöjärjestelmää päivitetään tarpeen mukaan kaupunkien yhteistyöryhmässä kahden vuoden välein.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Salla Koivusalo, projektikoordinaattori, puhelin: +358 9 310 32089
salla.koivusalo(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite pk-seudun tapahtumien ympäristökriteerit, lainsäädäntö.pdf